

De waarheid boven tafel?

Mijn artikel over de Linn Klimax DS en misschien wel muziek netwerkspelers in het algemeen, heeft veel reuring veroorzaakt. Dank voor de opbouwende reacties zowel telefonisch als in mijn mailbox. Voor mij een teken dat dit echt leeft onder veel lezers van Music Emotion. In overleg met het personeel van Art's Audio is vervolgens besloten een vervolg aan dit verhaal te geven en nauwelijks een maand later bevind ik mij wederom aan de vergadertafel om met de betrokkenen de laatste wetenswaardigheden en inzichten van dit relatief nieuwe medium door te spreken

Mede door enkele van de reacties is mijn eigen kennisniveau en inzicht in deze materie fors gestegen. Zo zijn er verschillende interfaces - in jargon GUI's (graphical user interfaces) genoemd - die je kunt gebruiken om de netwerkspelers te bedienen. Ze hebben elk hun eigen voor- en nadelen, maar ze laten goed zien hoe een open structuur borg staat voor mogelijke aanpassingen. Je kunt in de nabije toekomst denken aan een directe verbinding met muziekdatabases op internet waarbij je muziek direct kunt downloaden in hoge kwaliteit en waarvan de selectie gebaseerd

is op de muziek die je aan het spelen was... Een mooi voorbeeld van zo'n interface die een verder gaande integratie met een muziekdatabase heeft is die van 'Sooloos'. De gehoormatige prestaties hiervan zijn mij echter nog geheel onbekend.

Luisteren

Terug nu naar de luisterruimte van Art's Audio waar dit keer niet voor een compleet Linn systeem is gekozen, maar bewust voor een set die een (nog) hoger oplossend vermogen kan neerzetten om de aanwezige verschillen meer

uitgesproken over het voetlicht te brengen. Luidsprekers zijn de A.C.T. modellen van Wilson Benesch. Een 2,5 weg systeem met drie eenheden dat in staat is een grote schakering aan detaillering en verfijnde klankkleuren over een breed frequentiebereik neer te zetten. En dat bij een minimum aan kastkleuring. De rest van de basisset bestaat uit Naim componenten: de CDS3 cd-speler, NAC 282 voorversterker en NAP 250 eindversterker compleet met alle optionele voedingen. Bekabeling is de Signature luidsprekerkabel van Chord, de Anthem2 interlink (Din/Din) en Au-

dioQuest Energy 3 netkabels. Als vertegenwoordigers van de muziek netwerkspelers staat naast de Klimax DS ook zijn kleinere en vooral goedkopere broer Akurate DS opgesteld. Al bij de eerste klanken uit de Klimax DS hoor ik dat zo typische ongekleurde en een fijnoplossende klankbeeld wat ik mij ook van de eerste sessie kon herinneren. De muziek heeft veel klankkleur en vloeit op een dermate mooie manier uit de luidsprekers dat ik binnen vijf minuten alleen nog maar naar de muziek zelf aan het luisteren was en mij niet meer bewust was van wat voor set dan ook. "Oeps, even bij de les blijven, jongen", denk ik bij mijzelf, maar al wel een eerste, welverdiend compliment voor de voortreffelijke wijze waarop de set is samengesteld en afgestemd. Na het nodige luisteren op zowel netwerkbronnen als cd gaan we van start met het echte werk waarbij de uitkomst ligt in het verlengde van het vorige artikel met dit verschil dat nu meteen al veel beter is uit te maken waar die voordelen van dit nieuwe medium liggen. Meteen opvallend is dat cd-weergave ongelooflijk goed kan klinken. Er is vandaag de dag een grote mate aan betrokkenheid en muzikaliteit en hoe beter de speler, hoe groter de stabiliteit van het gepresenteerde geheel. Ga ik vervolgens naar de muziek netwerkspelers dan is er zoiets aan te duiden als een bepaald soort lichtvoetigheid. Muziek heeft ongeacht de speler een wat lichter en vloeiender timbre waardoor de her-

senen minder hard hoeven te werken en muziek op een meer ontspannen wijze tot mij komt. Door de grotere vloeiendheid en het lichtere timbre vallen andere dingen in de muziek op en valt op dat het cd-medium kleurt! Die kleuring zit in de vorm van een bepaalde onnatuurlijke compactheid in het geluid wat pas opvalt als je er een beter medium zoals een topklasse netwerkspeler naast zet. Bizar. Ook bij Audio Excellence in Zevenbergen heb ik naar de Linn Klimax DS en Akurate DS geluisterd maar nu op dezelfde luidsprekers als ikzelf bezit, de Master Contemporary C. Versterkers zijn een Audio Research LS26 voortrap en een gloednieuwe HD220 hybride versterker. Een CD-7 dient hier als cd vergelijking. Op deze hoog oplossende set vallen de verschillen zo mogelijk nog groter uit en in deze ruimte en setsamenstelling valt vooral de veel grotere ruimteafbeelding op en het in extreme mate loskomen van de luidsprekers. En hoe zijn de verschillen tussen een Klimax DS en Akurate DS? Die zijn zeer goed hoorbaar en ongeveer in eenzelfde verhouding als bij gelijkgeprijsde cdspelers. Op dat gebied verandert er dus niets. De Akurate DS klinkt ook al heel goed en heeft een nog wat lichter timbre dan zijn grotere broer maar in vergelijking is het toch allemaal wat meer mechanisch en minder schoon van karakter. Een Klimax DS klinkt grootser met mooiere en diepere klankkleuren en een nog wat hoger oplossend vermogen.

Conclusie

We zijn in deze test weer een stukje verder gekomen in het ontrafelen van de weergave van dit nieuwe medium. De geluidstechnische kwaliteiten zijn er, de bediening zal in de toekomst voor nieuwe onvermoede informatie kunnen zorgen en het is ook een vervolg richting een sterkere huiselijke integratie zoals domotica. Het mooiste dat de toekomst straks te bieden heeft is het rechtstreeks afspelen van master bestanden die niet meer van een plaatje komen want in dat geval weten we absoluut zeker dat we daadwerkelijk het origineel te pakken hebben! Bij het *rippen* van cd's blijven we afhankelijk van het bronmateriaal: de cd zelf. De juiste *ripper-software* helpt dan bij het verkrijgen van een bit-accurate kopie. En als er eenmaal een bit-accurate kopie van een cd op de harde schijf staat, zijn we daarna ervan verzekerd dat die data ook perfect aan de netwerkspeler wordt aangeboden. Daar is een data-netwerk tenslotte voor ontworpen. Pas in de speler wordt die data omgezet in muziek, maar de databron is dan wel zo goed als maar mogelijk is. Wanneer we het hebben over die zo typische bij cd-spelers optredende kleuring kan ik melden dat deze grotendeels (maar nooit helemaal) verdwijnt bij echte topklasse cd-spelers en ja, dat zijn juist die spelers waar onder andere veel aandacht is besteed aan het terugdringen van jitter en die over een echt goed geconstrueerd loopwerk beschikken om de data met de grootst mogelijke nauwkeurigheid van de cd te lezen. De toekomst van het *streaming* medium is dus volop in ontwikkeling en qua mogelijkheden (denk aan de interface, maar ook aan hoge resolutie audio!) is een netwerkspeler de 'oude' cd-speler lichtjaren vooruit. Een mooiere toekomst is bijna niet denkbaar en in geval van de Akurate DS ook nog eens financieel bereikbaar.

Tekst & fotografie: Werner Ero

ART'S AUDIO
TEL: 0174-610090
WWW.ARTS-AUDIO.NL

» END